

Oponentský posudek diplomové práce

Bc. Karolíny Rojkové

na téma

Textilní design z hlediska barevných preferencí

V teoretické části se autorka zabývala pojmem barva a kategoriemi a jevy souvisícími s využitím barvy v reklamě a textilním průmyslu jako například fyziologie vnímání barev, kolorimetrické systémy, atd. K první části mám následující výhrady nebo dotazy:

- Str. 14 Dle mého názoru je tvrzení, že barevné preference se odvíjejí od toho, co člověk vidí kolem sebe v přírodě, velmi zjednodušující. Samozřejmě, že okolí má také důležitý vliv, ale jak by potom autorka vysvětlila oblibu velmi pestrých až křiklavých barev například u „pouštních“ národů na Arabském poloostrově.
- Str. 15 Autorka uvádí kapitolu 1.2.1 jako Historický vývoj barvení textilií, ale nejedná se o žádný popis vývoje, pouze o několik drobných zajímavostí z historie, které uvádí bez ohledu na chronologii a dokonce v případě Altamiry bez souvislosti s barvením textilií.
- Str. 17 Pokud chtěla autorka světlo definovat odborně, neměla by zapomínat také na jeho kvantovou podstatu. Dále není pravda, že černá a bílá se nedají namíchat, jak ostatně ukazuje dále ve své práci. Rozsah 280 -720 nm není rozhodně oblast viditelného záření. Uváděné hranice se sice někdy liší a dolní například leží obvykle mezi 360 a 400 nm. Speciálně 280 nm patří do UV spektra a dokonce do jeho UVB části. Sama pak na straně 22 uvádí jiný rozsah viditelného spektra 400-800 nm. Poněkud matoucí je věta, že různé kombinace žluté a zelené jsou v mozku rozlišeny na červenou, oranžovou, žlutou nebo zelenou. Pokud myslela stimulované čípky, tak ty jsou ovšem modré, zelené a červené, jak sama uvádí na straně 20.
- Str. 21 Obrázek k popisu oka neodpovídá seznamu uvedených pojmů na stranách 19-20.
- Str. 23 Systém CIE rozhodně není definován hodnotami trichromatických činitelů, které byly získány experimentálně. Nadpis kapitoly zní kolorimetrické soustavy, ale v kapitole se zmiňuje jen jedna, nejčastěji používaná.
- Str. 24 V textu je odkaz na obrázek 11, ale jedná se o obrázek č. 7. Osy grafu by i v textu měly být označeny malými písmeny.
- Str. 25 Systém CIEL*a*b* je jaksi „přihozen“ bez bližšího vysvětlení vztahu k dříve popisovanému systému CIE. Následující kapitoly o aditivním a

substraktivním mísení barev, by měly být v textu uvedeny dříve a nikoliv až v souvislosti s kolorimetrickými soustavami, zvláště pokud se autorka zmiňuje o aditivním mísení barev už na straně 24.

- Str. 27 U systému CMYK se černá barva nepoužívá jen na „dobarvení“ na černou, ale hlavně ke snižování brilance odstínů, protože barvy C, M a Y jsou brilantní a nebylo by jinak možné získat kalné odstíny.
- Str. 29 Není mi zcela jasné, proč autorka zmiňuje systém NCS bez dalšího vysvětlení v kapitole o RAL systému. U upřesnění různých druhů metamerie nemá u poslední Geometrické metamerie žádné upřesnění, protože změna podmínek pozorování je pouze obecná definice.
- Str. 32 U sytosti barvy není možná zcela přesné mluvit jen o obsahu „bílé“ barvy, protože v závislosti na jasu může jít vlastně o šedou až černou.
- Str. 35 Vysvětlení, že rozdílné preference jsou dány biologicky pouze na základě jednoho průzkumu s omezeným počtem národností, navíc v případě čínských přistěhovalců bez jakékoliv zmínky o čínském velmi propracovaném a několik tisíciletí zdokonalovaném systému barevné symboliky, považuji za hodně unáhlené a neprofesionální.
- Str. 36 Poměrně obšírné líčení střídání ročních dob při srovnání vlivu různých prostředí na barevné preference na straně 35 je podle mě v nerovnováze k dosti odbyté kapitole nazvané Historický vývoj barevných preferencí. Opakují se tu již zmíněné informace o purpuru a o tom, že chudší obyvatelstvo nosilo oděvy v původní, přírodní barvě, ale s historickým vývojem to nemá nic společného. Autorka nepíše nic o tom, jaké byly možnosti barvení, jak se vyvíjely barevné preference a její konstatování, že výběr pigmentů vhodných k barvení textilu byl značně omezený, bez toho, že by upřesnila dobu a region ukazuje na to, že se touto problematikou ani okrajově nezabývala.
- Str. 38 Opět autorka odkazuje na obrázek 14, ale jedná se o obrázek 15
- Str. 43 Myslím, že není třeba vysvětlovat pojem metamerie v poznámce, když ji byla věnována celá kapitola v teoretické části na str. 29.

Celkově na mě působí teoretická část dojmem povrchnosti, útržkovitosti a chaotičnosti, jako by byla složena z drobných příspěvků od několika nezávislých osob. Několikrát se v textu také opakuje (například informace o barvení vlasů u žen v Asii a Evropě na stranách 14 a 35, nebo o purpurovém barvivu na stranách 15 a 36). Dojem chaotičnosti pak umocňují další chyby, nepřesnosti, překlepy jako například:

- Jednou jsou psány indexy u jednotek stejně velké jako jednotka jindy normálně jako horní index (strana 21 jednotky frekvence), jednou pro označení násobení používá tečku a jindy $\times$ (také např. na straně 21).
- Zkomolené jméno Farnsworth v obou verzích anotace
- Angličtina místo angličtina, Nm místo nm v seznamu zkratk, atd.

V experimentální části se autorka zabývala vyhodnocováním barevných preferencí na základě testů náhodně vybraných respondentů.

Oproti teoretické části je experimentální část přehledná, dobře zpracovaná a hlavně výsledky jsou dle mého názoru dobře interpretovány. Autorka tu poukazuje na nutné zohlednění i jiných vlivů a na nutnost získání dat od většího počtu respondentů. K této části diplomové práce nemám výhrady.

Tuto práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji

Velmi dobře

14.6.2013 v Liberci

Ing. Dana Sušická